

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

Недеља 10. Маја 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Преплату ваља слаати упућеном на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена пиема не примају се

ОБЗНАНА

Ниже именована лица обвезници III резервне пијонерске чете редовне војске, позивају се да у року од три дана по изласку овог огласа предстану VII. пуков. окружној команди ради издржања ово-годишњег вежбања и то:

1. Димитрије Живадиновић,
2. Никола Деспотовић,
3. Светислав Ристић,
4. Спасоје Михаиловић,
5. Петар Димовић,
6. Драгутин Стефановић, и
7. Панта Костић,

Од стране суда општине вар. Београда 3. Маја 1892. год. АБр. 6873.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 31. ВАМРЕДНИ САСТАНАК

27. Априла 1892. год.

Председавао председ. г. Милов. Р. Маринковић; били г. г. одборници Н. Х. Поповић, Илија Ђорђевић, В. К. Михајловић, Мића Петровић, Ђ. Ж. Нешић, Др. М. Т. Леко, М. Јанковић, Св. Ристић, М. Јовановић, В. С. Понаковић, М. О. Петровић, Л. Дашковић, Р. Драговић, М. Велизарић, В. Тодоровић, М. Ј. Марковић, Мих. М. Ђорђевић, М. Д. Банковић, Милош Триковић, Г. Бркић, Сава Вељановић, М. Ђорић, Н. Р. Поповић, Др. Алкалај, М. Капетановић, Ф. Васиљевић, С. Боторић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 24. Априла 1892. год. и у одлуци бр. 318 учињена је измена, да се не узима нарочити палир но да надзор при грађењу ове зграде врши инжињерско одељење.

Да се грађевина ова исплати из партије зајма општинског од десет милиона динара.

II.

Одборник г. Мата Јовановић предлаже, да се узме нарочито лице за надзиравање при грађењу школе за дунавски крај.

Одбор је одлучио, да се преко овог предлога пређе на дневни ред.

III.

На предлог одборског повереништва, изабраног у седници одборској од 18. Априла 1892. год. АБр. 6353, одбор је изабрао ова лица за поротнике за вар. Београд за ову годину (штампано у прошлом броју).

IV.

Председник износи одбору на решење акт команде дунавске дивиз. области, којим се тражи, да општина у споразуму са одбором подунавског округа вађе стан за команду VII. пуковског округа.

По прочитању тога акта АБр. 6548, одбор је овластито председника општине, да ступи у преговоре са окружним одбором и командантом

7. пуков. округа, па о постигнутом резултату да извести одбор.

V.

Одборник г. Свет. Боторић предлаже, да општина београдска тражи од државе, да јој она плати кирију за земљиште општинско, што је заузето на бањичком брду за потребу војске.

По саслушању овога одбор је одлучио, да г. г. Велимир М. Тодоровић, Милутин Ј. Марковић, Свет. Боторић са председником општине проуче овај предлог и поднесу одбору своје мишљење на решење.

VI.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6620, 6608, 6607, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Лазар Милановић хрђавог владања, а имовног стања сиротног; да му је Алекса Ђорђевић непознат, и да је Љубомир Димитријевић доброг владања а сиротног имовног стања.

VII.

По прочитању акта 7. пуковске окр. команде АБр. 6606, и 6576, којим се траже уверења о владању и имовном стању војених обвезника, одбор је изјавио, да се суд увери о имовном стању и владању Драгутина Цветковића, Драгутина Триковића и Радивоја Петровића, па изда команди о томе уверења; да је Стојан Лазић доброг владања, а сиротног имовног стања.

VIII.

По прочитању акта Управе вар. Београда АБр. 6609 којим се тражи уверење о владању удове пок. аустријског мајора Франца Шрота одбор је изјавио, да се суд увери о њеном владању и изда тражено уверење.

IX.

По прочитању акта СБр. 7587, којим Милева Јовановић оvd тражи уверење о сиротном стању одбор је изјавио мишљење, да се молитељца може дати тражено уверење.

X.

Председник извештава одбор о одређеним осам у извесним улицама.

По прочитању тих извештаја комисијских ГВр. 554, и 473 одбор је одлучио, да се усвоји мишљење општ. инжињера Стевана Славнића о одређеној оси у улици Македонској, на Енгеловцу (улици X.); да се мишљење комисије о одређивању осе у улицама: Змајевој (VII.) и Чобанској (VI.) пошаље министарству грађевина на одобрење, пошто одступа од утврђеног регулационог плана.

XI.

Председник износи одбору акт министарства Грађевина, којим тражи, да одбор општ. изабере једно лице за члана комисије, која ће учинити поновну ревизију пројекта закона о подизању зграда у Београду и осталим варошима и варошицама у Краљевини Србији.

По прочитању тога акта АБр. 6583 одбор је изабрао г. Мил. Капетановића одборника за члана ове комисије.

XII.

По прочитању акта грађевинског одељења ГВр. 644. одбор је одлучио, да од сада буде члан повереништва за одређивање осе за квартал врачарски г. Михајло Магдаленић пуковник у пензији, на место Илије А. Савића.

XIII.

Према решењу одбора општинског од 24. Фебруара 1892. год. председник износи одбору на решење извештај комисије АБр. 2517 односно тражења паробродског друштва Кнеза Ггарина.

Одбор је одлучио, да се ова ствар остави за идућу седницу.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва за трошаринске ствари односно предлога управе трошаринске, да се установе још неколико трошаринских стражара и да се одобри накнадни кредит од 4000 дин. ради јаче контроле.

По прочитању тога извештаја АБр. 6737 и пошто је предходно решено о предлогу г. Миће М. Петровића, одборника, да се трошарина укине, одбор је усвојио у свему овај извештај повереништва.

XV.

По прочитању писменог предлога Миће М. Петровића одборника, АБр. 6624, којим предлаже, да се варошка трошарина у Београду укине, а да се приход овај надокнадни помоћу приписа на непосредну порезу, одбор је после поименичног гласања са 13 гласова противу 1 (14 нису гласали) решио, да се овај предлог одбаци.

33. ВАМРЕДНИ САСТАНАК

4. Маја 1892. год.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора г. г. Н. Х. Поповић, Д. Гајић, И. Ђорђевић, Јов. Ђуровић, М. М. Ђорић, К. Петровић, С. Боторић, А. Одавић, С. Вељановић, М. Ђорђевић, Ђ. Димитријевић, М. О. Петровић, М. Бончић, Р. Филиповић, В. Тодоровић, К. Б. Михајловић, Др. П. Поповић, М. Јовановић, Св. Ристић, М. Ј. Марковић, М. Капетановић, Ђ. Ж. Нешић, Н. Р. Поповић, М. Триковић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, Ф. Васиљевић, К. Д. Главинић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Априла 1892. год и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6809, 6722, 6723, 6803, 6802, 6792, 6805, 6810, 6746, 6804, 6696, 6694, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Ђорђе Савић, Ђира Арсић—Радовановић, Марија Николић, Антоније—Таса Стојановић, Марко Илић, Никола Кутроча, Миливоје Радић и Глигорије Миленковић непознати; да су Андреја Јеротић, Катица Милутиновић и Стаменко Петровић доброг владања а сиротног имовног стања; да

је Живојин Ђирић доброг владања и средњег имовног стања; да су Карло Лебл и Михајло Јовичић доброг владања и доброг имовног стања; да се за владање и имовно стање Михајла Пејовића гимназисте уписа професорски савет III београдске гимназије.

III.

По прочитању акта VII. пук. окр. команде СБр. 7586 АБр. 6626, којим се траже уверења о владању и имовном стању неких војених обвезника, одбор је изјавио, да је Михајло Ристић доброг владања а слабог имовног стања; да су му Урош Урошевић приватије и Коста Павловић непознати.

IV.

По прочитању акта старатељског судије за вар. Београд СБр. 7795 којим се тражи уверење о имовном стању Дим. Мисирлића и Николе Ј. Думке, одбор је изјавио, да је Дим. Мисирлић аудитор мајор доброг владања и доброг имовног стања; да је Никола Ј. Думка доброг владања, средњег имовног стања, да је грчки поданик и да нема непокретног имања у Србију.

V.

Председник износи одбору на мишлење молбе, којим се траже уверења о спротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 6795, СБр. 8062, 8000, 7956, 8026, одбор је изјавио мишлење, да се молвоцима Гојку Миловановићу, Марији Илић, и Живку Ђ. Србићу може дати тражено уверење с примедбом, да је Србић под стечајем; да се суд предходно увери о имовном стању Цвете Стојковић и Ленке Ј. Иванишевић, на чек онда да им изда тражено уверење.

VI.

На предлог одборника г. Светозара Боторића одбор је решио, да се у парку око споменика на Врачару намести једна чесма у коју да се спроведе вода из општинског бунара код сењака.

VII.

Одборник г. Борђе Ж. Нешић петерпелише председништво, зашто није до сада спроведено министарству грађевина мишлење комисије о одређивању осе у Змајевој — Чобанској улици.

Председник је одговорио, да ово није урађено до сада због тога, што је решење о томе тек у овој седници оверено, и да ће се то одмах сутра дан урадити.

VIII.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим се предлаже, да се око 3500 комада прстенова са венцима развог калибра потребних за везу појединих кућа са цевима уличним новог београдског водовода, набави из фабрике Бона и Рајтера из Манхајма, који израђује ове прстенове Рајтеровог система, и да се за ову набавку може утрошити до 40000 динара.

По прочитању тога акта АБр. 6797 и по усменом објашњењу председника надзорне водоводне комисије, да је Рајтеров систем ових прстенова најбољи од свију пријављених система и да их фабрика Бона и Рајтера из Манхајма најбоље и најјефтиније израђује, одбор је решио, да надзорна водоводна комисија може набавити од фабрике Бона и Рајтера из Манхајма три хиљаде пет стотина комада прстенова са венцима рајтеровог система, развог калибра потребних за везу појединих кућа са цевима уличним новог београдског водовода. Вредност ових прстенова, која ће извести до четрдесет хиљада динара, да се исплати из накнадно одобреног кредита од 50000 дин. за извршење везе појединих кућа са водоводом и набавку материјала за исту.

IX.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим се предлаже да се набавка водомера за београдски водовод

изврши код фабрике Шпанерове из Беча, под погодбама и ценама, које су назначене у понуди те фабрике од 20. Фебруара 1892. год.

По прочитању тога акта АБр. 6836, одбор је решио, да се набавка водомера за пов београдски водовод изврши код Шпанерове фабрике из Беча под погодбама и ценама означеним у понуди те фабрике од 20. Фебруара 1892. год.

Овлашћује се председништво да може закључати уговор са поменутом фабриком за набавку две хиљаде комада водомера развог димензије за прво време с тим, да општина задржава себи право на поручбину и даљих 2000 комада (две хиљаде комада).

X.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 689, држане 28. Априла 1892. год. за откопавање земље и полагање тротоара у Которској и Лепеничкој улици, одбор је решио, да се овај посао уступи Стевану Илићу по ценама и то:

За откопавање земље у Лепеничкој и Которској улици по један динар и четрдесет и једну четвртину паре дин. од кубног метра с тим да земљу из Лепеничке улице носи у Бару Венецију а из которске на насип, што води на Дунаву.

За полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и једанаест и три четвртине паре дин. од квадратног метра и за полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и једанаест и три четвртине паре дин. од квадратног метра.

XI.

По прочитању протокола лицитација ГБр. 710 држане 30. Априла ов. г. за грађење калдрме у Марковој улици, на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању понуде Панте Манојловића, предузимача ГБр. 709, одбор је решио, да се грађење калдрме у Марковој улици уступи Панти Манојловићу по цени и то:

За грађење калдрме са дотераним камењем по седам динара од квадратног метра и за грађење калдрме са ломљеним каменом по три динара и петнаест пара од квадратног метра.

XII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 691. држане 27. Априла 1892. год. за калдрмисање Крунске улице, на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању понуде Борђа Л. Триковића ГБр. 747. одбор је решио, да се грађење калдрме од ломљеног камена и полагање тротоара у улици Крунској уступи Борђу Л. Триковићу према његовој понуди по цени и то:

За грађење калдрме од ломљеног камена по три динара и двадесет и пет пара од кв. метра. За полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и десет пара; и за полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и четрдесет и пет пара дин. од квадратног метра.

XIII.

Одборник г. Свет. Боторић предлаже, да се погодбе за грађење калдрме у препису раздају грађанима ради контролесања радова, а нарочито онима, који рад надзиравају.

По саслушању овога одбор је усвојио овај предлог и препоручио суду да по њему поступа.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва за регулисање раскрснице улице телеграфске и космајске.

По прочитању тог извештаја ГБр. 731. одбор је усвојио у свему мишлење комисије с тим, да се пошаље министарству грађевина на одобрење.

XV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 5. Марта 1892. год. АБр. 4275 ради одређивања сталне цене лебу.

По прочитању тога извештаја АБр. 6261 одбор је одлучио, да се овај извештај са при-

лозима отштампа у засебној књижици и у новинама, како би га одборници могли проучити па по том поднесе одбору на решење.

Изјавио је уједно благодарност повереницима на труду њиховом око израђивања овога извештаја с тим, да се доцније решава о награди повереника, који је израдио таблице за израчунавање цена леба.

Трошак око штампања да се исплати из партије одређене за непредвиђене трошкове.

XVI.

На предлог г. Саве Вељановића одборника, одбор је решио, да се цена хлебу повиси на двадесет и три паре дин. по килограму па да се продаје лебац по двадесет пара у тежини од 870 грама.

Ово да вреди од 6. Маја о. г.

XVII.

Председник извештава одбор, да су г. Министар правде актом и управа вар. Београда актом АБр. 6798 препоручили општини београдској, да се у што краћем року изврше оправке и кречење апсана истражног судије и управе вар. Београда, пошто је општина београдска дужна, да ово о свом трошку врши.

По прочитању тих актова одбор је решио да се оправке и кречење изврши о трошку општине београдске, који да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

ИЗВЕШТАЈ

ПОВЕРЕНИШТВА

ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ СТАЛНЕ ЦЕНЕ ХЛЕБУ

Одбору општине Београдске,

Суд и одбор општински, позван и овлашћен кривичним и општинским законом, да се стара о непрекидној и свакодневној намирици својих грађана добрим лебом, стара се уједно и о томе, да се грађани сачувају од несавесне спекулације и експлоатације — одређивањем цене лебу. —

Ово одређивање цене готово увек је изазивало негодовање од стране лебара, ако је одређена цена по њихову мишлењу ниска, а од стране грађана, ако је она по њиховој оцени, висока.

Најновија атака лебара на ово право општине и на економне прилике грађана испољила се ту скоро у оном безобзирном поступку њином, што су три дана узастопце кљукали грађане београдске са лебом који је био умешен од непросејаног брашна најниже каквоће.

Кад се еснаф лебарски уверио, да општина — и поред своје дуготрпељивости — у постојећим законима има довољно моћи, да свачији силецилук законитим средствима сузбије, и кад су поједини лебари искусили последице свог безобзирног и противзаконног поступка, онда је тек еснаф пошао оним путем којим је требало одмах и поћи, без употребе оних недостојних и незаконитих репресалија, пошао је путем молбе и представке, те је под 2-им Мартом т. г. поднео суду општине београдске акт, са алтернативним захтевом, да се једном или дозволи слободна мешања, или да се начелно утврди поступање при одређивању цене хлебу, узимајући при том за основицу, цене просејаног пшеничног брашна, у ком случају траже да се ово постави као норма при одређивању цене:

Цена једном килограму хлеба од просејаног пшеничног брашна износи увек једну пару динарску ниже од свакидашње цене брашна, тако, да ако је 100 К^а просејаног пшеничног брашна 20 дин. онда да цена 1 к^а леба од истог брашна буде 19 п. д.*

Овај свој захтев еснаф мотивише у молби изложеним рачуном, који је на жалост — у овако озбиљној ствари — погрешан.

На случај, да се овај захтев еснафа не усвоји, онда моли, да одбор за неко време дозволи слободну мешњу, па према стеченом искуству нек врати опет таксу, ако нађе, да учињени покушај није користан по грађанство.

Полписато повереништво — одлуком одборском од 7-ог Марта т. г. АБр. 4255, одређено — да питање о одређивању сталног неког поступка при утврђивању цена хлеба проучи, као и питање о слободној мешњи с правом, да општина одређује максимум цене, приступило је одмах послу, састало се у неколико седница, па је ово питање потанко претресало и проучило, и том приликом дошло је до следећих резултата:

1., да општински Суд и одбор по Еснафској уредби од 14-ог Августа 1847. ^{КВбр. 1269, СБр. 527,} а нарочито по одредбама §-а 1-ог и 92-ог (натпис трећи, глава прва) који су досад неизмењени остали (а измењени су или замењени у току доба. §§. 73. 76. 81. 84. 113. 114. тачка 16 §-а 116. тачк 1. 2. 3. 4 и 6 §. 122. и 123 као и додатак о еснафским кривицама и казнама, које су регулисане §-ом 373-им крив. закона, види зборник 5. стр. 2. и зборн. 7. стр. 42.) нема права увидати еснаф решењем, пошто по одељку II ом тач. 6. §. 92. постоји еснаф лебарски за пекаре, симниције или фурунције; он дакле постоји на основу закона, и мора постојати све донде, док је у важности и сили еснафска уредба, или док се она другим каквим законом о радњама не измени или не замени.

2., да ли се пак мимо постојеће еснафске уредбе и еснафа лебарског може декретирати слободна мешња леба, то је питање, о коме ни наши компетентни правници и полицијски чиновници нису на чисто.

Ако је одбор намеран да дискутује о овом питању, повереништво држи, да би оужно било ову ствар претходно расправити са начелног и правног гледишта са Госп. Министром народне привреде, а лебаре позвати, да овај свој предлог тачно формулишу, јер повереништво мисли, да они питање о слободној мешњи једнострано и наопако сватају. —

Према изложеном стојећи на основи, да се слободна мешња не може чак ни као покушај у споразуму и с пристанком еснафа лебарског дозволити, повереништво прелази на оцену предложене основе о утврђењу сталног коефицијента при одређивању цена хлеба. —

Цене брашна, које се одбору стављају на расположење, не само да се између

себе знатно разликују, но оне у опште не одговарају оним ценама, по којима се брашно лебарима продаје. С тога је повереништво било принуђено, да пође путем изналажења цене брашна, по цени жита и производним трошковима, па је према изјави надлежних лица саставило овај прорачун:

Ако је пијачна цена жити п. пр. 19 дин. а производни трошкови износе, и то:

За млевење — — —	1.60 дин.
Под. до млина и натраг —	40 „
Ажија на монети —	45 „
7% фира (отнадак) —	1.33 „
Самсарина — — —	10 „
4% тргов. провизијон —	76 „
Укупни трошкови	4.34 „

онда у несејано брашно претворених 100 кгр. жита коштају 23.34 п. д. Кад се одбије 25 кгр. на мекше по 8 п. д. 2. — „ онда 75 кгр. чиста просејана брашна коштају 21.34 п. д. или 100 кгр. 28.45 динара.

На овој основи — за коју се може рећи да је и сувише либерална — израчунате су цене брашна из цене жита, почев од 10 динара, и пењући цене са 0.5 динара све до 25 динара продајне цене жита, и оне су изложене у таблица, која је под. приложена — по овој табlici — признајући фурунцијама, који купују жито и за свој рачун прерађају у брашно 7% фире, према 3—4 у држ. магацинима и 4% трг. провизијона на ризик куповине — цене у сопственој режији произведеног брашна изравнате су са ценама брашнарских трговаца и млинова, и оне по увређењу компетентних лица у повереништву, одговарају са врло малом разликом ценама великих млинова и брашнарских радња, и тиме је стечена подједнака основа прорачуна за све лебаре без разлике, како за оне, који жито купују и за свој рачун у брашно претварају, тако и за оне, који брашно од млинара и вел. брашнарских трговаца купују.

Корист је при овој манипулацији евидентно код оних првих, јер поред 3—4% на фири, имају добити и на куповини жита 4% трг. провизијона, што ови последњи немају, јер то млинови за се узимају.

Да би према израчунатим ценама брашна изнашло и цену коштања леба, повереништво је за тим узев просечну дневну производњу леба 300 кгр. за сваку фуруну, узев даље у обзир, да се из 100 кгр. брашна добија 136 кила доброг и печеног леба (и ако се у државним пекарницама свију војсака тражи и добија 141₁₂₀ кгр. леба без обзира на начин мешње) повереништво је примило изложену цифру, коју и фурунције признају, и онда за 300 кгр. леба треба 220 кгр. просејаног брашна, које по горњем прорачуну коштају 62.60 дин.

Кад се овоме дода производни трошак и то:

За дрва — — — —	4.50 дин.
За момке ајлук и храна —	6 „
За кирију — — — —	3 „
За со — — — —	60 „
За осветлење — — — —	60 „

Што чини свега 14.70 дин. онда 300 кгр. готовог израђеног доброг леба коштају 77.30 дин. или кила 25.76 п. д. или округлс 26 п. динарских.

Према овом прорачуну, где су сви производни трошкови — по признању самих фурунција — узети прилично високо, где се фурунцији на куповину хране већ даје 4% трг. провизијона, да би се изравнале прорачунате цене са куповном ценом брашна код оних либара, који не купују пшеницу и о свом је трошку прерађују, већ који од млинара купују готово брашно, излази, да је ради утврђења сталне цифре нужно да се основној и просечној цени 100 кгр. пшенице дода 7 динара производне цене и радних трошкова, па да се добије цена готовог леба за 1 килограм у дин. парама. — На пр. цена жити 19+7=26 п. д. килограм хлеба.

Ради провере овог коефицијента повереништво је на десној половини таблице под. из уложеног капитала и производних трошкова израчунало коштање добивених 300 кл. леба, па према томе и цену 1 кл. па је нашло, да се по горњем рачуну и коефицијенту = 7. цене леба поклапају до 13.50 цене жита. Одатле са малим варијацијама час се пењу час спуштају, да се код цене од 25 дин. изравнају. —

Из овог упоређења и из целе ове таблице излази, да би овај предложени коефицијент био куд и камо правичнија основа за одређивање цене лебу из цене жита, но из цене просејаног брашна — по захтеву лебара, — обарајући цену лебу за једну пару испод цене просејаног брашна. Узев њихов пример за доказ, кад је жито 19 динара цена просејаног брашна износи по табели 28.34 динара, цена лебу требала би тада да по њихову захтеву буде 27.34 п. д. а њих по овако високим производним ценама стаје 25.68 п. д. који продавајући по захтеву паром ниже испод цене брашна, имали би и по овом прорачуну нето добити 4.98 дин.

Повереништво је дакле баш на основу овог прорачуна и табеле дошло до уверења да се захтев лебара не може усвојити, нити се може дозволити, да цена лебу буде са једном паром нижа од свагдашње цене просејаног брашна, јер би тада при цени жита од 25 динара и произведеном брашну од 36.30 дин., била цена лебу по њиховом захтеву 35.30 п. д. када би бруто добит била 26.04 а нето према супонирашим производним трошковима у 14.70 дин. била би равно 11.34 динара. Овака добит поред тако сигурног рада, с погледом на незнатан уложени капитал, може се рећи да је огромна.

С тога је повереништво израдило другу таблицу, коју под 2. прилаже, у којој је

на левој страни изложено дословно све оно, што и у првој, у погледу трошкова око производње брашна, а на десној према појединим ценама жита. уложени капитал у 220 кл. брашна дневне потрошње, затим добивене суме од продатог леба са бруто добити, кад се леб продаје по цени брашна, са 1. 2, 3 и 4 паре ниже испод цене просејаног брашна.

Ова је таблица веома поучна, и заслужује озбиљне пажње и студије одборове. Кад би се захтев лебара могао усвојити, онда би њихова дневна бруто добит према разним ценама жита и израчунатим ценама брашна варијала од 13·12 до 26·04 дин. Већ сама та околност, да добит са пењањем цена ропидно скаче, налаже да се захтев лебара не може усвојити, а с погледом на величину дневне добити таблица сама показује пут и начин, како ће се доћи до правичног решења, те да и лебари имају на уложени капитал и труд пристојну зараду, а да и потрошачи, поред скупоће жита, па дакле и леба, не носе тако грдан терет од добити лебара.

Тешкоћа решења овог питања лежи у апсолутној немогућности изналазка правих трошкова при производњи леба. По табели I. повереништво је примило показане му производне трошкове у 14·70 дин. Но они су сувише високо узети, јер по признању искренијих фурунција може се и највећа фуруна комотно издржавати са 12 динара дневног расхода. Да је и ова цифра већа, и да су производни трошкови мањи, повереништво је уверено, а увериће се и одбор из саме таблице прорачуна о производним трошковима, и упоредним ценама произведеног леба и нето добити. На име при ниским ценама жита (до 12 динара) фурунције би имали штете баш и у оном случају, кад би им се дозволило продавање леба, по цени брашна, а не паром испод ње, као што они у својој молби траже, а да лебари знају свој рачун, да они ни у том случају немају штете, и да производни трошкови не могу бити и нису онолики, за колике их је примило повереништво у прорачуну, ово је јасан доказ.

С тога је повереништво пут тражења чисте добити напустило, па је прихватило пут одређивања бруто добити, и она је изложена у табели II. Идући овим путем повереништво држи да је 16 дин. дневне бруто добити на уложени незнатан капитал и рад довољан за ма коју врсту радника, па са њим треба и лебари да су задовољни. Ако и одбор ово усвоји, онда је из таблице II. лако утврдити цене лебу, без да она подлежи доцнијим променама. —

Полазећи са те основе, таблица нам показује, да цена лебу треба да је до 15·50 дин. цене жита равна цени просејаног брашна. Од 13 до 15 динара са паром ниже од 15·50 до 18 са. 2. — од 18·50 до 21 са 3. од 21·50 до 24 са 4, од 24·50 па даље са 5 пара ниже испод цене просејаног брашна.

Узимајући само крајње вредности, и упоређујући по овом захтеву продајне цене леба према израчунатим ценама просејаног брашна излази, да од 10—12·50 житној цени треба дати 6·5 да добијемо и одговарајућу цену брашна и продајну цену хлеба, од 13 до 15 динара 6·5, од 15·50 до 18 динара 6, од 24·50 па на даље 6 и т. д. Са 6 додатка имају лебари 20% — а са 7, 24·60% бруто добити при свима ценама без разлике.

Из овог прорачуна увериће се и одбор и заинтересовани лебари, да је повереништво, задануто правдољубљем, изнело ове цифре на тапет, у жељи и нади, да се лебарско питање једном за свагда скине са дневног реда, за Београд да служи као норма, а за остале веће општине у Србији за глед, да и оне овај практични начин одређивања цене хлеба усвоје, и на престојницу се угледају. Из прорачуна ће се уверити, да се коефицијент може одређивати или према цени жита, додавајући ка истој извештај број (6—7) на име производних трошкова, када се из цене жита + коефицијент добија цена 1 кила леба у парама, или по израчунатој цени брашна, обаљујући цене хлеба са 1, 2, 3, 4 и 5 пара испод цене просејаног брашна, а при разним ценама жита. Правилно ће бити и једно и друго, јер се и при једном и другом начину добијају скоро подједнаке вредности. —

Повереништво је на завршетку својих студија, узело у претрес, и то питање, да ли је практичније мењати цене хлеба при разним ценама жита, или је боље утврдити једну новчану јединицу, па да се према истој мења тежина, па је нашло, да је ово последње практичније, и то тако, да се до извесних цена жита на пр. 18 дин. одреди да је јединична цена лебу 20 п. д. од 18 до 25 дин. 25 п. д. а преко тога 30 п. д. Из табеле, која је под 3. приложена, и која је састављена за све цене леба из цена брашна, обаљујући цене лебу за 1/2 паре видеће одбор, да ли је ова замисао, практичнија, или не.

Према изложеном саставило је повереништво на завршетку једну општу прегледну карту, где су стављени само резултати, и она, ако се овај предлог у начелу прими, могла би се од стране књиговодства проверити, да нема где рачунске грешке, — а затим у листове одштампати, па грађанству и фурунцијама на употребу дати. —

Но ово комисијско извешће не би потпуно било, кад неби садржавало и конкретне предлоге, зато је повереништво част предложити:

1., Да се цена лебу одређује на основу добивених рачунских дата према просечној пијачној цени жита, и то тако да се цени 100 килограма жита дода Z као сталан просечан коефицијент, тим начином добивена цифра да буде цена 1 кил. леба у парама.

2., По табели израчуната цена мењаће се према добивеној просечној цени жита сваких 15 дана, ово да извршује суд објавом. — Како је према овом основа прора-

чуна цена жита, то да се најстрожије пази на тачне белешке на кантару, који ће дневно подносити рапорте о свима ценама председништву а оно ће предавати књиговодуству, ради израчунавања просечне цене житу. —

На завршетку овог свог извешћа нека се дозволи повереништву, да га са малом мотивацијом поднесе одбору на решење.

Интерес општине а и грађана захтева, да се лебарско питање, ако не за свагда, а оно за извесан низ година скине са дневног реда. А како је овим прорачуном и предлогом вођен озбиљан и правичан рачун и о интересима лебара као произвођача, повереништво се нада, да и они из добро схваћених сопствених интереса — и ако можда с неким неповерењем у прво доба као сваку новину — треба да прихвате обертуре. Онда би се са одбора скинула једна и ако замашна, али по својим последицама веома одијозна ствар, јер тада одбор не би дангубио у бескорисним дебатама приликом мењања цена, и избегле би се зајевнице и прекори, који често на штету угледа падају у одбору. —

Ствар је одборова, да све ово узме у оцену, и да према томе донесе своју одлуку. —

Но на случај, да одбор овај прорачун и на њему основани предлог повереништва не усвоји, па буде више наклоњен уважању слободне мешње — ако томе не буду стајале на путу законске сметње — ми смо слободни навести неколике тешкоће, које ће при оваквом поступку насигурно повисити цену леба, а никако обалити, уздајући се у благодетно дејство међусобне слободне утакмице. — Нехотећи лебаре ни као грађане ни као произвођаче сумњичити и вређати повереништво из прошлости, како даље тако и најближе, ипак слободно је да сумња у резултате. Имали смо ту скоро прилике, да једемо меквиње као резултат солидарности чланова лебарског еснафа. Са оваком перспективом повереништво се не би усудило на експериментат.

Но не само искуство и бојазан треба да су у овој прилици меродавни, но и стварне економске прилике. Ко се боји врабаца, он нећ не сије проју. Али питање је, да ли су београђани у опште спреми, да евентуални штрајк и злоупотребе могу парализовати. Повереништво вели, да не могу. Београд троши дневно око 45—50 хиљ. кила леба. Изузимајући палилуце и ваља неколико домаћинских кућа, није ни једна кућа ни фамилија у Београду спремна и у стању, домаћом производном подмирити потребу хлеба за своје душе, једно с тога, што је ова грана домаће производње баш због фуруна угинула, друго што нема ни згоде ни спреме за то, и што је цена гориву, па према томе и производња леба у маломе, веома скупа.

На основу свега овога повереништво налази, да би цена лебу при слободној мешњи, за време експериментисања — које лебари предлажу — била буд и камо већа — што је одбор по праву и правди одре-

јује, а да треба претходно много и много шта учинити, припремити земљиште за слободну мешњу, па тек онда исту дозволити.

На првом би месту имало доћи, да се одреди рок, када би имала ступити у живот слободна мешња, за које би време могли приватни предузимачи, поједине подузетне газде и капиталисте спремити фуруне једик, брашно и т. д. Сви пекари и лебари да буду дужни пећи и обичан леб за сиротнију класу, а да и овоме цену на показани начин одређује суд, а само за бели да фурунције саме одређују цену. Приватним предузимачима, да општина све могуће олакшице чини, давајући им слободна места на пијаци, и стварањем нових пијаца, и томе пододно. Само на овај начин радећи, можемо се надати жељеној користи.

На заврштак повереништву је част захвалити се одбору на указатом му поверењу, почаствујући га решењем и израдом овог доста важног питања.

У Београду, на вел. Четвртак 2. Априла 1892. год

Чланови комисије:

Др. Павле Поповић,
Коста А. Симић,
Андреја Ј. Одавић

Присутствовао свим састанцима
МИЛОВ Р. МАРИНКОВИЋ.

Нисам задовољан са 7 процента по да се да 8 процента на 100 кила жита јер није ватан трошак кућевни и издржана себи и своју кућу и данак да може подмиривати.

Сава Вељановић.

Не могу се сложити са гос. доктором и са гос. Симићем и одвајам моје мишљење а и по самом рачуну које смо два пута били сви у седници и сложили се са 8 динара а сада господа боје се да се пекари не обогате, господа нека се добро увере како млинари и брашнари јако напредују због пекара.

Ђорђе Николић.

Почем је питање доста важне природе не могу своје мњење одмах по прочитању дати.

М. Тоболар.

Накнадно писано:

Подписати мњења сам, да је довољно да се од цене жита динара 8 на 100 кила хлеба дода.

М. Тоболар.

Да се не би ово питање леба и даље развлачило и ја прилазим мишљењу већине да да процент на житу 8 од сто.

К. А. Симић.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Концерт.** Приликом концерта који је општина приредила 3 Маја т. г. на Калимегдану, било је прихода од продатих улазница 825 дин. и од добровољних прилога 59·60 дин. свега 884·60 дин. Од ове је суме потрошено за музику и напојницу музикантима 136,80 дин. чист приход који

је унесен у фонд Калимегдански, износи дин. 747.80.

— **Цена хлеба.** Одбор општински налазећи да је према пијачној цени брашна и жита на београдској пијаци, цена хлеба мала, решио је: да се повиси цена по килограму на 23 паре дин. с тим, да хлебари месе хлеб од 870 грама и продају га по 20 пара дин. Ова цена вреди од 6. т. м.

— **Помоћ.** Одбор београдске општине ценећи заслуге кола јахача, око подизања витешког духа у нашем народу, и на унапређењу коњарства у Србији, одобрио је да се "дунавском колу јахача Кнез Михаило" изда из општинске благајне 500 дин. за витешке награде при тркама, које ће се приредити на спасов дан ове год. у Београду.

ИЗВЕШЋЕ

О кладау стоке на општинској кланици и раду општинских спољних надзорника за месец април 1892 године

I.

За грађанство заклато је:

2 бивола, 249 волова, 215 крава, 145 телади, што су укупно тежили 4336 кила, — 5 оваца, 2 кове, 5431 ком. јагањаца, — 713 ком. свиња-дебелих и средњих на меру, — које су укупно тежиле 59.305 кила, 5 ком. прасади 20 кила и 4 прасета до 10 кила, комад.

II

За војеку и остале државне заводе:

247 волова, 84 краве и 869 ком јагањаца. — Од ове стоке, коју је лиферант влао, издато је за официре 7956 ипо кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 3606 кила. — За месо издато г. г. официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је прописна такса — аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено — лекарским прегледом нађено је 18 комада заржених бобицама, од којих је месо прописно поништено.

III.

Приход:

За стоку која је клата за грађанство, за месо издато официрима, за претекли вишак оп. тајина унесен у варош за грађанство, наплаћено је:

I. на име аренде 24,457·55 дин.
II. на име кланичне таксе 776·25 дин. и
III. на име лекарске таксе 545. дин.

Свега прихода од аренде и такса месарске у месецу Априлу био је 25,778·80 динара.

Према добивеним доставама било је ових неуредности.

I. Кријумчарење: две свиње; два телета; једна коза и 39 јагањаца.

II. Криве мере: Шеснајест случајева.

Крива мера нађена је у продавницама ових месара: Косте Панђеле, Мике Константиновића, Николе Михајловића, Ђуре Милосављевића и Богоја Грујића.

А кријумчарили су поименце.

Антон Бутковић, месар, једну свињу. Владимир Савић, месар, два телета, Никола Јовановић, кафеџија, једно јагње, Ђорђе Стефановић, кафеџија, два јагњета, Ђорђе Димитријевић, кафеџија, једно јагње, Никола Тодоровић, кафеџија једно јагње, Стојан Јанковић, кафеџија, једно јагње, Илија Симоновић, кафеџија, једно јагње, Браћа Деспотовићи, механџије, два јагњета, Илија Вељковић, ашчија, једно свињче, Никола Димитријевић, ашчија, једну козу, Нисим Ешкинази, кувар, једно јагње. Мирко Рајковић, кувар, једно јагње. Бура Љубановић, кувар, једно јагње. Танасије Милић, кувар једно јагње. Марко Зилић, кувар, једно јагње, Персида Петровић, куварка, једно јагње, Јозев Томаш, кувар, два јагњета, Наум Цветковић, млекација три јагњета, Јоца Антоновић, гостионичар, једно јагње, Крста Трајковић, млекација једно јагње, Анђелко Јовановић, млекација, једно јагње, Риста Науновић, млекација, једно јагње, Божа Илић, млекација једно јагње. Ђера Триковић, печењар, једно јагње, Јевта Тасић, влач, два јагњета, Мита Стефановић, зван фикс, влач, једанајест јагањаца.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном кладау стоке и продаји меса, и по кривичном закону.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 11. Маја ове год. од 3—6 часова после подне држаће се у грађевинском одељењу суда ово-општинског (у Панђеловој кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитација за зидање гробница на новом гробљу.

Кауција при лицитацији полаже се у готовом новцу или у државним папирима и то:

За гробницу под	I.	50	дин.
"	"	II.	37 "
"	"	III.	40 "
"	"	IV.	36 "
"	"	V.	36 "
"	"	VI.	25 "

Ближи услови и остала техничка документа могу се видети у поменутом одељењу сваког радног канцеларског дана, а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр 707, 30 Априла 1892. г. у Београду.

На дан 4. Јуна ове године држаће се офертална лицитација у грађевинском одељењу суда општине вар. Београда на „марвеном тргу“ у Панђеловој кући, за подизање (дозиђавање) трећег спрата на здању Суда општине вар. Београда.

Оферти ће се примати од 9—12 часова а отвори ће се тачно у 12 час. у подне. Кауција 6.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документација, могу се видети сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 767. од 4. Маја 1892. г. Београд.

ОГЛАС

Управа београдског водовода овим објављује писмену лицитацију за

Копане ровова и полагање цеви за спајање кућа са новим београдским водоводом.

Писмене понуде ће се најдаље до 23. Маја ов. год. закључно до 6 сати у вече подносити у запечаћеном писму «адресованој управи водовода» са назначењем:

„Понуда за спајање кућа са водоводом“

Понуде се могу подносити за копање и затрпавање ровова са полагањем цеви у једно, или само за копање и затрпавање ровова без полагања цеви.

Понуде које доцније стигну неће се узети у обзир.

Услови под којима се овај посао у изградњу даје, као и формулари за понуде могу се добити од подписане управе, која је готова и свако друго објашњење давати.

Бр. 855.

29. Априла 1892.

у Београду.

Управа.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је још један марвени лекар, коме ће бити годишња плата 2000 дин.

Дипломисани марвени лекари, који би желели да ступе у службу општине београдске, имају поднети своју молбу са прилозима до 15 Маја о. г. закључно.

Од суда општине вар. Београда, 20 Априла 1892 год. АБр. 6485.

ПОКЛИЧ

СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она привула добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притегну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима

мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год АБр. 4110.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. вележака)

држан 5. Марта 1892 год

Председавао: председник Милован Р. Маринковић.

— Председник отвара одборску седницу. (Секретар чита протокол прошле седнице.)

— Ђока Нешић чини примедбу о избору повереништва за грађење варошког суда где стоји да је изабран поред комисије и председник г. Ђирић. Мисли да је одборник и може као такав и да учествује у комисији. (Чује се: није одборник. Уважена му је оставка.)

— Соломон Азријел изјављује да у условима стоји да се и на песак са стране наплаћује, док у решењу одборском тога нема. Пита како је то?

— Председник објашњује да је одбор решио, да арендатор има наплаћивати само на песак са обала савске и дунавске а не и на онај са стране. Да о томе нема закљученог уговора, по да према томе вреди оно што је одбор рекао.

— Коста Главинић чуо је, да је арендатор за то и неко уверење од општинског суда, да има право на наплату аренде и на песак са стране.

— Председник. Та је ствар прочитана. Један писар излао му уверење према условима, па је то после поправљено и сад то уверење не вреди.

После овога објашњења протокол би без измена усвојен.

— Ђока Нешић пита да ли је кажњен чиновник који је правио такве услове за аренду за песак?

— Председник изјављује да ће се казнити.

— Раденко Драгојевић. Требало би јавити полицији о овоме.

— Председник. То је учињено.

— Милан Петровић пита, како иде с регулацијом на Енглезовцу?

— Председник. Тај посао по решењу одбора даг је професору г. Андоновићу. Он је с њим готов, али још није општини предат. Данас или јуче г. Андоновић је молио да се одреди лице, које ће да прими те планове, што је и учињено. (Добро.)

Љуба Мишковић молио је да се ослободи од дужности присутника. На његово место изабран је Илија Антоновић трг.

Тако исто и Петар Арамбашић моли да му се уважи оставка на поротничку дужност. (Неуважава се.)

Држата је лицитација за давање под закуп права на попашу општинске утрине. Ова је лицитација била неколико пута, па се нико није јавио после лицитације дошла је једна понуда Албахарија за 3600 дин. и то тражи за три године.

— К. Главинић примећује да би требало држати другу лицитацију с додатком, да се закуп даје за три године, па ће се мисли, наћи још који, да лицитира. Пита, да ли ће општина бити дужна, да даје закупцу какве накнаде, ако ма у току закупа одузме за какву другу потребу које парче ове утрине?

— Ђока Нешић противан је, да се ова лицитација одобри, него је мишљења да се држи трећа, али тамо, где сваки може да види шта се даје и како се даје; и ако не буде бољег понуђача, онда наравно може се уступити њему.

— Председник. Решено, да се држи друга лицитација на батал-цамији за три године.

— Никола Вулковић мисли да треба да се каже у условима, да ће му се дати сразмерна накнада, ако би општина узела за своју потребу 5—10 екара.

— Милан Борић противан је том предлогу Вулковића, што закупца нема никакве штете отуд.

— Коста Главинић — потпомаже предлог Вулковића с тим да се закупцу не даје никаква накнада до 5 хектара.

— Председник саопштава да је члан палилулског кварта послао процену једну и враћа судска акта која се односе на предмет о заузећу извесног имања п. Зујице, пок. Мише Нешића, бив. фијакеристе. Износим процену пред одбор те да реши, да ли да се усвоји, или одбаци, јер од тога зависи шта ће да се ради по овој ствари.

— Ђока Нешић. Припадали то земљиште у рејон варошки.

— Председник. Припада.

— Ђока Нешић. Онда је мало 6 дин.

— Милан Борић. Мишљења је да се та процена усвоји јер је земљиште више вишњичког пута т. ј. Код Миленковића банте.

— Мата Јовановић. Предлаже да се процена од 6 дин. усвоји.

— Коста Главинић. Да случајно то земљиште неподпада под улицу?

— Раденко Драгојевић. Одбор несме да уступи земљиште јер то по закону није овлашћен без одобрења.

— Председник. Свакојако отуђење мора одобрити прво збор. Но овде је питање о процени, које може одбор да прими.

Усваја ли одбор процену? (усваја).

Одбор општински упутио је једно питање на трошаринску комисију односно оног ликера који је одавде експедован и враћен.

Комисија се поделила на већину и мањину. (Секрет. чита извештаје.)

— Соломон Азријел. То је један разлог у одвојеном мишљењу, а други ћу сад додати у томе исто овде нема доказа да

ли је он доста послао ликер или што друго нпр. воду. То треба прво извидити. Управа Трошарине треба да се извести, да ли је он доста послао ликер и колико.

— *Коста Главинић*. Има ли ту доказа да роба која је нахнаме послата, није дигнута. Ако има то онда значи, да је та роба послата каква је и враћена. Ту онда нема преваре. Ако нема тога доказа, онда то треба извидити.

— *Љуба Јовановић*. Пита има ли какав доказ да је то изведено из Београда. Може се догодити да тај еспан није отишо из Београда.

— *Никола Вулковић*. Најкраћи пут је ово: да трошаринска управа упита станицу жељезничку је ли та роба тамо примљена или није или то станица сама враћа, што онај није хтео примити. Дакле нека то остане још за 10 дана, док се и ово неизвиди. (Да се реши).

— *Председник* износи на решење понуду Анте Алексића о тротоарским плочама из рудничког округа.

— *Светозар Боторић* предлаже комисију, да проучи ову понуду. За комесаре предлаже: г. г. Милана Петровића, Боку Новаковића, Николу Вулковића, Милана Капетановића и Смедеревца општинског инжењера, која су и усвојена.

Председник износи молбу еснафа лебарског на решење, којим се тражи повећавање таксе лебу. По прочитању молбе еснафа, председник је саопштио цене брашна — жити.

— *Јован Буровић* предлаже 27 пара дина да буде цена бољем обичном а црном хлебу од црнога брашна сејаног 22 пара дина.

— *Др. Милан Радовановић* предлаже да се одреди комисија која ће потанко да испита ствар, да тачно сазна цене брашна и колико се леба од њега добија, колики су трошкови лебара и т. д., даље да се брашно подели у три групе, према разним ситима у бела, полу бела и црна и да се за сваку врсту леба одреди цена.

Противан је да се то питање одмах реши, за комесаре предлаже: г. г. Вулковића, Одавића, Боку Николића, Др. Павла Поповића, који је био у војној служби и зна како се ради лебац, и од лебара: Саву Вељановића и Бајлона. Овај је предлог примљен.

— *Бока Новаковић* слаже се с предлогом Др. Радовановића, а у исто време мишљења је, да та комисија проучи питање, да ли би било корисно, да се дозволи слободно мешање с тим да општина одређује највећу цену о лебу.

— *Председник* слаже се и потпомаже предлог Др. Радовановића.

— *Председник* предлаже, да се приликом решавања о прирезу предложи одбору да овласти суд и одбор општински да може чинити трампу општинских имања у рејону за изван рејона, пошто многи грађани то желе.

— *Светозар Боторић* пита може ли се изнети овај предлог пред збор, па ако може, нек се изнесе.

— *Никола Вулковић* противан је овоме предлогу.

— *Председник* објашњује свој предлог о трампи.

— *Бока Новаковић* примећује да одлука, коју би данас о томе донели треба да је прецизна а за такву одлуку треба спремити да се зна коме ће се шта дати а од кога шта узети. Ми то немамо. А кад је тако онда то тек треба припремити, па доцније изнети пред збор.

— *Председник* наводи пример, како једна удовица која има ситне деце, жели да подигне кућу где би себе и дечицу склонила, па не може то да учини пошто јој је плац ван рејона.

— *Бока Новаковић* и тај случај треба извидети.

— *Милутин Марковић* Овај садањи предлог је питање компликовано, а по закону се тражи, да се тачно одреди имање, које се трмпи. Према томе се не може пре изнети док се и ово не уреди. Дакле у овом случају апсолутно је немогуће сад изнети на одобрење. С тога је мњење да се ово питање боље проучи и онда поднесе одбору па да одбор формулише тражења, које упућује збору Одбор решава, да се ово питање одложи.

— *Председник* износи једно хитно питање да се расправи.

Стрводер је поднео молбу и тражи у интересу своје и општинском да се доле на дунавској обали направи једна шупа, где ће он своје послове вршити, а међу тим да за исту плаћа општини кирију. То је нужно, да се убијена пашчад одмах бацају а да не стоје мртва на земљи. Ово је питање остављено за идућу седницу, а ова је закључена у 9¹/₂ часова по подне.

Држан 8. Марта 1892 год.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Протокол прошлог састанка би примљен после усвојене примедбе Николе Вулковића да је доста одлука односно размене земљишта за сва земљишта ван рејона. Председник износи одбору ако г. министра грађевина, који се тиче марвеног трга и регулационог фонда.

— *Никола Х. Поповић*. Пита, да ли има регулациони фонд још каквог имања, што би општини било од користи.

— *Председник*. Изјављује да још доста имања има регулациони фонд напомињући уједно, да је боље примити понуду министарства по да се држава послужи експропријацијом, у ком случају општина не би добила никакве накнаде за марвени трг.

— *Милутин Марковић*. Препоручује одбору да прими понуду министарства, пошто је од користи по општини, јер регулациони фонд још има имања доста, нарочито још и с тога, што је у интересу унапређења Београда да тај фонд буде у рукама општине. Мисли да би далеко напреднији Београд био, да је тај фонд од постанка свог у општинским рукама био.

— *Веља Тодоровић*. Хоће, да се види прво, да ли има што у томе фонду, па да би према томе требало прво у имену примити понуду, па тек доцније о томе донети дефинитивну одлуку. Осим тога вели, да ову размену треба и збор да одобри.

— *Председник*. Доказује, да је од велике користи што ће регулациони фонд доћи у општинске руке, те ће моћи општина сама боље Београд регулисати и неће допустити да се Београд шири према М. Лугу на штету савског и дунавског краја.

— *Светозар Боторић*. Није противан предлогу министарства, но мисли, да би требало да држава уступи општини и плац до делијске чесме у улици кнез Михајловој.

— *Никола Вулковић*. С радошћу прима предлог министарства, само би желео да и потоци, звани „пашин чајир“ припадне општини, ако исти није већ својина регулационог фонда. Исто тако потпомаже Св. Боторића што се тиче плаца до делијске чесме.

Предлаже, да се одреди комисија, која ће регулисати питање односно одређивања места за марвени трг и жели да он остане у вароши у интересу трговине и заната у Београду.

— *Председник*. Председник одговара Н. Вулковићу. Каже да се је разговарао са министром финансије односно „пашиног чајира“, из чијег се говора може закључити, да је наклоњен, да га уступи општини. Што се тиче питања о пијаци, на дневном су реду извештаји комисијски и стоји до одбора да то питање дефинитивно реши.

— *Марко Велизарић*. Вели, да је и сама општина давно мислила да измести оданде марвени трг и да ту засади парк. Па кад ено држава хоће о своје трошку то да украси онда треба тиме пре примити понуду министарства.

— *Мића Петровић*. Није за то да се ова ствар одмах дефинитивно реши, но да се по предлогу В. Тодоровића одреди комисија за проучење овог питања.

— *Бока Димитријевић*. Пита, да ли ће се са регулационим фондом уступити општини и место на дорћолу, звано „Шали-трапа?“

— *Гавра Бркић*. Предлаже, да се уступи држави онолико земљишта, колико је погребно за зграду скупштинску, а остатак пошто сумња, да ће држава хтети да засади парк и да га у добром стану одржава.

— *Соломон Азријел*. Предлаже да се одреди комисија, да види, да ли регулациони фонд има још имања па тек онда да се решава о размени.

— *Др Марко Лeko*. Слаже се са предлозима Сол. Азријела, и тражи пре решења, да комисија проучи ово питање, нарочито с тога, што се не зна вредност регулационог фонда.

— *Председник*. У подужем говору доказује важност и корист по општинске ин-

тересе уступања регулационог фонда општини. Препоручује одбору да предлог прими, како не би министарство предузело да на други начин дође до овог плаца.

— **Раденко Драговић** је за предлог пошто би зидање ове зграде било јемство, да ће престоница бити увек у Београду, а желео би да се и „пашин чајир“ и друга поменута земљишта уступе општини у накнаду.

— **Мата Јовановић**. Прима у начелу предлог с тим да се одреди комисија да извиди имовно стање регулационог фонда, пошто није рад, да се уступи марвени трг без равне накнаде.

— **Ђока Нешић** је мишљења, да није потребна комисија и да би требало примити повуду одмах, пошто држава може и без накнаде одузети ово земљиште па ма какво мишљење дала комисија.

— **Милутин Марковић**. У подужем говору и са разлосима препоручује одбору да прими понуду одмах пошто то захтевају интереси општински. Вели, да је регулациони фонд довољна накнада за марвени трг који, кад би се у новцу проценио, не би много вредео. Осим тога, подизањем грађевине за скупштину, варош ће се улепшати и уштедиће се општин. трошак око тога, пошто је и сама била намерна, да на томе месту парк подиже, а марвени трг ван вароши измести.

— **Никола Вулковић** доказује, да је овај фонд требао да буде у општинским рукама још од свога почетка. У осталом слаже се са предлогом само би желео, да се одреди комисија по ранијим мишљењима као и да извиди, да ли би општина са регулационим фондом имала да прими и каквих обвеза.

— **Веља Тодоровић** пристаје чак, да се марвени трг уступи држави и без накнаде, пошто ће општина имати доста користи, што ће су ту подићи скупштинска зграда — у Београду редовно држати скупштинске седнице. Но кад већ држава нуди извесну накнаду, онда тим пре пристаје, но с тим да комисија прегледа и оцени стање фонда. Ово предлаже да нема никакве везе са уступањем трга.

— **Председник** изјављује, да нема више пријављених говорника с тога ставла на гласање.

По свршеном гласању предлог буде примљен са 16 гласова против 9.

— **Председник** износи одбору на решење понуде Светозара Јовановића и Јоргаћа Јовановића за изношење ђубрета из кварта савамалског и врачарског. Том својом понудом моле да им се изношење ђубрета не уступа само за ово кратко време, но за три године, пошто имају да утроше извесан капитал око набаве стоке, кола, људи. Ако им се уступи за три године право извлачења ђубрета или управо за 34 месеца они нуде 1500 динара, ако би после општина мало друкче удесила таксу за изно-

шење ђубрета у корист њихову, пошто веле врло им је дуго остојање из тих квартава до Карабурме, онда они пристају да за то време даду општини 2500 динара. Пошто је уклањање ђубрета из вароши врло важна ствар моли одбор да што пре реши.

— **Никола Вулковић** предлаже, да општина не тражи никакве користи од изношења ђубрета и да тражи људе, који ће овај посао тачно вршити па да за то општини ништа не плаћају. У здрављу грађана види већу корист по општину но у неколико хиљада динара што општина сада има од изношења ђубрета.

— **Мата Јовановић** слаже се с предлогом Вулковића.

— **Соломон Азријел** предлаже да се за сада уступи за годину дана, па да се у току ове године изведе предлог Вулковића.

— **Председник** предлаже, да се половина прихода од изношења ђубрета употреби на контролисање ових концесионара да тачно врше своју дужност.

— После овог одбор је усвојио понуду за 1500 дин. за годину дана и предлог председников односно употребе прихода од овога.

По овоме је одбор одредио комисију која ће са пуномоћницима вишњичке општине одредити границу атара београдског и вишњичког.

Пошто је одбор овластио суд општински да пропише нова правила трошаринска према нацрту цариника београдског, и пошто је одобрио да се за створење сагради барака на Дунаву, састанак се овај закључен у 12 часова пре подне.

држан 12. Марта 1892. г. у Београду.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић

— **Председник** Пошто има довољан број одборника, молим да саслушате протокол прошлог састанка (Секретар прочита и после примедбе Ђоке Димитријевића, која се усвоји, протокол се прими.)

Молим да саслушате уверења о владању и имовном стању разних лица (Имена лица и одлуке одборске означене су у протоколу од данашњег.)

Молим саслушајте једну лицитацију.

— **Секретар** прочита протокол лицитације за израду друма, који везује шабачки и крагујевачки пут. Понуђен је рад за 18.492 дин. (Настаје кратко конферисање и обавештавање са инжињером.)

— **Председник** одобрава ли се ова лицитација. (Одобрава.)

Међу хитним стварима имам да вам прво саопштавам о привременој позајмици код Народне Банке. Ја вас молим да чујете акт Народне Банке у овоме. (Секретар прочита: Дакле, из овога писма Народне Банке изволели сте чути једну малу разлику од пређашње погодбе. По пређашњој погодби ми смо морели унапред плаћати

интерес тромесачни; сад нам Народна Банка чини услугу и не тражи нам интерес свака три тесеца унапред него после. Тиме се општини много користи, друго остаје све по старим погодбама, које смо већ утврдили са Народном Банком остаје да ми приход од трошарине предајемо њој на текући рачун, а она да нам признаје 6% интереса, како је раније уговорено. То сам сматрао за дужност да вам саопштим ради знања.

— **Никола Хаџи-Полиовић** А како стоји ствар, што се тиче зајма?

— **Председник** Па у ранијој је погодби утврђено да се зајам, који је учињен код Београдске задруге постепено пренесе на Народну Банку, па да и плаћање буде пренето на њу.

— **Ђока Нешић** Ја бих молио да се раније писмено Банчино прочита, пошто нас има нових, којима није познато (Секретар прочита.)

— **Председник** Као што сте дакле чули, једина је разлика између пређашњег и садањег стања у томе што се по пређашње плаћао интерес раније а сада ће после тромесечног рока. Осим тога, обрачун камате по свакој меници задавио је много посла и Банци и Кредитном Заводу и Задрузи и општини, и с тога Банка налази да је боље да се посао овај врши по текућем рачуну. Али и од тих правила о раду по текућем рачуну она чини извесну концесију за општину. Она, као што се зна прима менице новчаних завода али с иетвртином вредности побије их, а општина прима по номиналној вредности. Остале одредбе споразума утврђеног између задруге, општине, Банке и Кредитног завода остају и на даље.

(свршиће се)

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а) За свирање муш. оркестара по казанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
- б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5
- в) За свирање аженског (оркестр) Дамен-Канеле 20

II.

- а). За игранку у локал. I-ог реда . . . . . 15 д.
- б) За игранку у локал. II-ог реда . . . . . 10 „
- в) За игранку у локал. III-ег реда . . . . . „

III.

- а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
- б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 „
- в) За менаџерије и музеуме . . . . . 5—15
- г) Циркус од представе . . . . . 10—20 „
- д) За забаве „Тинг-Танг“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . . 50— „

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

- а) Буре од 3 акова . . . . . 00·5 дин.
- б) Буре од 6 акова . . . . . 00·0 „
- в) Буре од 9 акова . . . . . 00·15 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.